

Čo bude možné podporiť cez MAS? Spoznajte 4 priority LEADER

Podpora prostredníctvom programu LEADER môže v novom období smerovať k poľnohospodárom, podnikateľom, obciam, občianskym združeniam, neziskovým organizáciám, sociálnym podnikom a ďalším subjektom pôsobiacim na vidieku. To, ktoré subjekty budú môcť o podporu požiadať a na aké konkrétne aktivity bude možné podporu využiť v našom území, však určí až stratégia miestneho rozvoja.

V najbližších týždňoch a mesiacoch bude **MAS Miloj Spiš, o.z.** pripravovať stratégiu miestneho rozvoja na obdobie 2023 – 2027 (2029). V nej stanoví priority, oblasti podpory a konkrétne aktivity, ktoré najlepšie zodpovedajú potrebám a potenciálu územia. Projekty podporené v rámci tejto stratégie bude možné realizovať až do roku 2029.

Prístup **LEADER** je založený na princípe zdola nahor - o smerovaní rozvoja sa rozhoduje čo najbližšie k ľuďom, ktorí v území žijú, pracujú a pôsobia. Na národnej úrovni sú pritom stanovené **4 priority**, z ktorých budú MAS pri tvorbe svojich stratégií vychádzať.

Nasledujúci prehľad predstavuje rámec možnej finančnej podpory (nie zoznam projektov):

1. Poľnohospodári a miestni výrobcovia

Prvá priorita je zameraná na spoluprácu miestnych poľnohospodárskych a spracovateľských podnikov. Podporiť má ich konkurencieschopnosť, modernizáciu a tvorbu nových alebo kvalitnejších miestnych výrobkov.

Podporené môžu byť napríklad:

- stroje, prístroje, nové technológie, inovácie a digitalizácia,
- zariadenia na spracovanie, triedenie a balenie,
- manipulačná technika súvisiaca so spracovaním alebo uvádzaním výrobkov na trh,
- vybudovanie a vybavenie vlastných podnikových predajní,
- sociálne poľnohospodárstvo.

Podpora je založená na spolupráci - partnerstvo v projekte by malo pozostávať minimálne z dvoch partnerov. Zároveň bude potrebné preukázať pridanú hodnotu a prínos pre územie MAS.

O podporu môžu žiadať fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, spracovaní poľnohospodárskych produktov alebo potravinárskej výrobe vrátane mikro, malých a stredných podnikov.

Pri tejto prioritě platí dôležité obmedzenie: MAS na ňu môže vyčleniť najviac 15 % rozpočtu stratégie určeného na realizáciu projektov.

2. Podnikanie a služby

Druhá priorita sa sústreďuje na rozvoj vidieckej ekonomiky, tvorbu pracovných príležitostí a nových zdrojov príjmov. Zahŕňa zakladanie nových aj rozvoj existujúcich podnikov, rozširovanie existujúcich činností a spoluprácu miestnych subjektov.

Podporené môžu byť napríklad:

- vznik a rozvoj nepoľnohospodárskych a nelesníckych podnikov,
- remeslá, výroba a služby,
- rozšírenie činnosti poľnohospodárskych alebo lesníckych podnikov mimo poľnohospodárstva a lesníctva,
- agroturistika, vidiecky cestovný ruch a ekoturistika,
- sieťovanie, spoločné služby a marketing.

O podporu môžu podľa konkrétnej aktivity žiadať najmä poľnohospodári, mikro, malé a stredné podniky, obce, obecné podniky, združenia obcí, občianske združenia, neziskové organizácie, sociálne podniky a oblasťné organizácie cestovného ruchu.

3. Obce a komunity

Tretia priorita sa najviac dotýka každodenného života ľudí v obciach. Jej cieľom je skvalitniť miestnu infraštruktúru a základné služby, podporiť spoločenský a komunitný život a zvýšiť atraktivitu vidieka pre život, prácu aj návštevníkov.

Podporené môžu byť napríklad:

- miestne komunikácie a verejná infraštruktúra,
- občianska a technická vybavenosť,
- voľnočasové a kultúrne služby,
- inteligentné riešenia zlepšujúce prístup ku kvalitným verejným službám,
- komunitné, vzdelávacie a sociálne aktivity,
- kultúra, tradície, ochrana prírody, práca s mládežou, podpora žien či aktívne starnutie.

Súčasťou projektu môžu byť aj opatrenia vedúce k úsporám energie, napríklad technické alebo technologické vybavenie budovy. Musia však plniť iba doplnkovú funkciu. Projekt, ktorého jediným cieľom je výroba energie z obnoviteľných zdrojov, nebude oprávnený.

O podporu môžu žiadať obce, obecné podniky, združenia obcí, občianske združenia, neziskové organizácie a sociálne podniky.

4. Spoločné využívanie techniky

Štvrtá priorita je postavená na spoločnom využívaní strojov a zariadení. Cieľom je, aby technika slúžila širšiemu územiu a bola využívaná efektívnejšie, než keby ju každý subjekt obstarával samostatne.

Podporené môžu byť napríklad:

- komunálna technika,
- technika na údržbu verejnej zelene,
- zariadenia na zimnú údržbu ciest, miestnych komunikácií a chodníkov.

Podstatou tejto priority je zdieľanie. Nejde teda iba o nákup stroja, ale o jeho spoločné využívanie pri poskytovaní verejnoprospešných služieb v území.

O podporu môžu žiadať obce, obecné podniky, združenia obcí a MAS so schválenou stratégiou miestneho rozvoja.

Koľko bude možné získať?

Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) 2023 - 2027 stanovuje maximálnu výšku nenávratného finančného príspevku na jeden projekt na 100 000 eur. Konkrétna maximálna suma vo výzve však môže byť nižšia – bude závisieť od nastavenia stratégie a rozhodnutia príslušnej MAS.

Miera podpory je rámcovo nastavená takto:

- **85 % oprávnených výdavkov pri investičných projektoch,**
- **100 % pri neproduktívnych investíciách a investíciách neziskového charakteru.**

V niektorých oblastiach podpory sa môže poskytovať aj zálohová platba do výšky 50 % oprávnených nákladov. Presné podmienky určia príslušné pravidlá a konkrétna výzva MAS.

Vo všeobecnosti bude zároveň platiť, že žiadateľ musí pôsobiť na území príslušnej MAS, teda musí mať na jej území trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku.

Čo podoporené nebude?

Nie všetky aktivity a výdavky sú cez LEADER oprávnené. Podporu nebude možné použiť napríklad na nákup hospodárskych zvierat, vlastnú prácu žiadateľa, poradenské a konzultačné služby, jazykové kurzy a vzdelávanie v rámci bežného školského systému, priemyselné spracovanie dreva či investície, ktorých hlavným účelom je výroba energie z obnoviteľných zdrojov.

Oprávnené nebudú ani výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o finančný príspevok na MAS.

Čo z toho bude podporovať MAS ?

O tom ešte nie je definitívne rozhodnuté. MAS Miloj Spiš, o.z. v pripravovanej stratégii určí, ktoré priority, oblasti podpory a aktivity najlepšie reagujú na potreby územia a dostanú priestor v novom období. Až schválená stratégia a následné výzvy určia, na aké konkrétne projekty bude možné požiadať o podporu.

Informácie o štyroch prioritách podpory spracovala Národná sieť MAS SR, ktorej je naša MAS členom. Buďte v obraze - sledujte ju na [Facebooku](#) a [Instagrame](#).

Upozornenie:

Uvedené možnosti podpory vychádzajú zo Strategického plánu SPP 2023 - 2027 po 6. modifikácii. Konkrétne aktivity, oprávnení žiadateľa, podmienky a výška podpory budú závisieť od platnej riadiacej dokumentácie, schválenej stratégie rozvoja vidieka MAS Miloj Spiš a podmienok jednotlivých výziev.

Tento projekt je podporený z EPFRV Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka